

Abstrakt

Celem mojej pracy było sporządzenie opisu i zrozumienie procesu akulturacji dzieci polskiego pochodzenia i ich rodziców mieszkających w Hiszpanii. Aby go zrealizować, posłużyłam się Poszerzonym Modelem Akulturacji Relatywnej (RAEM), który zakłada m.in., że osoby mogą przyjmować - i przyjmują - różne strategie akulturacji (separację, asymilację, marginalizację, integrację) w różnych obszarach życia (szkoła, ekonomia, relacje społeczne, rodzina, religia, wartości w przypadku dzieci i młodzieży; praca, zabezpieczenie socjalne, ekonomia, relacje społeczne, rodzina, religia i wartości w przypadku dorosłych). Dodatkowo celem aplikacyjnym projektu było sporządzenie wskazówek dla nauczycieli pracujących z dziećmi w placówkach polonijnych. Chcąc odpowiedzieć na pytania badawcze (Jakie doświadczenia oraz towarzyszące im okoliczności składają się na poszczególne strategie akulturacji w grupie dzieci polskiego pochodzenia mieszkających w Hiszpanii? Jakie doświadczenia oraz towarzyszące im okoliczności składają się na poszczególne strategie akulturacji w grupie polskich rodziców mieszkających w Hiszpanii? Jak wygląda dynamika między określonymi strategiami akulturacji polskich rodziców i ich dzieci mieszkających w Hiszpanii w rodzinach, w których przynajmniej jedno z rodziców jest Polakiem?), przeprowadziłam badania w podejściu jakościowym, z wykorzystaniem strategii badań terenowych, ze szczególnym uwzględnieniem cyklu studiów przypadku. Za jeden przypadek przyjąłm rodzinę - dziecko/rodzeństwo i opiekun/opiekunowie. Metodą zbierania danych był wywiad częściowo ustrukturyzowany oraz obserwacje terenowe. W badaniach wzięło udział 19 rodzin zróżnicowanych pod kątem konfiguracji pochodzenia rodziców. Jednocześnie prowadziłam warsztaty i spotkania dla rodziców i dzieci w szkołach polonijnych w miastach aglomeracji Madrytu. Metodą analizy danych zebranych w wywiadach była analiza szablonowa, której wstępnym szablonem były sfery życia wymienione w RAEM. Wyniki analizy doświadczeń akulturacyjnych dzieci i rodziców wskazują na pojawianie się różnorodnych strategii akulturacji wewnątrz sfer życia wydzielonych przez RAEM. Strategie te związane są z okolicznościami kontekstualnymi, takimi jak moment przyjazdu do kraju, wiek dziecka, kontekst społeczno-kulturowy, status rodziny czy pokolenie migrantów, do którego należy dziecko. Zidentyfikowałam pięć wspólnych dla rodziców i dzieci tematów, które w różny sposób wiążą się z procesem akulturacji: zdrowie, utrata, dyskryminacja, kontekst rozwojowy oraz tożsamość etniczna. W rozdziałach tematycznych opisałam dynamikę między procesem akulturacji rodziców i ich dzieci (m.in. lukę akulturacyjną czy lojalności rodzinne). W pracy zawarłam również wskazówki dla pracowników szkół polonijnych, a także przyszłych badaczy terenowych oraz wnioski dotyczące wykorzystania modelu RAEM w badaniach jakościowych. Omówiłam też kierunki dalszych badań, m.in. potrzebę uwzględniania w badaniach akulturacji dzieci perspektywy systemowej, czynników kontekstualnych, a także potrzebę prowadzenia badań longitudinalnych w celu lepszego zrozumienia zmian w doświadczeniach akulturacyjnych w biegu życia.

słowa kluczowe: migracja, akulturacja, dzieci, cykl studiów przypadku, rodziny, RAEM

Abstract

The aim of my study was to understand and describe the acculturation process of children of Polish origin and their parents living in Spain. In order to achieve it, I used the Extended Relational acculturation Model (RAEM) which assumes, among other things, that people adapt different

acculturation strategies (separation, assimilation, marginalization, integration) in different areas of life such as school, economy, social relations, family, religion, values in the case of children and adolescents, work, social security, economy, social relations, family as well as religion and values in the case of adults. Additionally, the application goal of the project was to prepare guidelines for Polish teachers who work in Polish Saturday Schools abroad. In order to answer the following research questions: „What experiences and their accompanying circumstances constitute particular acculturation strategies in the group of children of Polish descent living in Spain?’, ‘What experiences and their accompanying circumstances constitute particular acculturation strategies in the group of parents of Polish descent living in Spain’ and ‘What are the dynamics between specific acculturation strategies of Polish parents and their children living in Spain?’ I conducted the qualitative approach research using field research strategy with special regard to multiple case study. The method of collecting data included semi-structured interviews and field observation. Nineteen families, diverse in terms of configuration of parents' backgrounds, participated in the study. At the same time, I conducted workshops and meetings for parents and children in Polish schools located in the metropolitan area of Madrid. I analyzed the collected data using template analysis, initially based on spheres of life mentioned in RAEM. The analysis results of the acculturation experiences of children and parents indicate the emergence of a variety of acculturation strategies inside the life spheres. These strategies are related to contextual circumstances such as the moment of arrival in the country, the age of the child, the socio-cultural context, the status of the family or the generation of migrants to which the child belongs. I identified five areas common for parents and children which relate to the acculturation process: health, loss, discrimination, developmental context, and ethnic identity. In the thematic chapters, I described the dynamics between the acculturation process of parents and their children including the acculturation gap or family loyalty. Moreover, I drew conclusions about the use of the RAEM model in qualitative research and I prepared recommendations for Polish Saturday school teachers and future field researchers. I discussed the directions for further research, including the need to incorporate a systemic perspective in the study of children's acculturation, contextual factors, and the need for longitudinal research to better understand the changes in acculturation experiences over the course of life.

keywords: migration, acculturation, children, multiple case study, families, RAEM